

Ervaringen van Ardine Korevaar en Henk van der Scheer

De inwintering afronden

September is de maand waarin we de volken winterklaar maken, 'inwinteren', zoals de imker het noemt. Na het voeren moeten de volken de beschikking hebben over minimaal 10 kg suiker in de raten. Het voeren geeft u in etappes, met grote porties. In een grote voerbak voor spaarkasten gaat meestal niet meer dan 4 à 5 liter opgeloste suiker. De meesten van u zullen half september dan ook nog met de laatste loodjes van het voeren bezig zijn. Daarna kan het grote opruimen beginnen: overtollige raten opslaan, materialen schoonmaken en kasten repareren en/of verven.

Voeren met invertsuiker (Foto: Henk van der Scheer)

Aan het begin van de inwintering ruimen we te kleine volken met minder dan 5000 bijen (minder dan 5 straten bezet met bijen) op door ze te verenigen met een ander volk of door ze te laten afvliegen. In het geval van afvliegen hangen we de ramen met broed zonder aanhangende bijen in een ander volk. Henk: "Meestal lukt het mij niet om alle volken 'op tijd' gevoerd te krijgen. Eind

juli slinger ik de zomerhoning uit de honingkamers (niet uit de broedkamers); in de eerste week van augustus voer ik elk volk een halve jerrycan invertsuiker. Ik pas daarbij op om niet te morsen want dat zou roverij in de hand werken. Als na ongeveer vier dagen de suiker in de raten is opgeslagen, krijgt elk volk Thymovar om de varroamijten te bestrijden. Vervolgens ga ik de hele maand september op vakantie met de caravan naar Frankrijk. De meeste volken halen in die maand nog wel voldoende nectar en verwerken dat tot honing, maar een aantal volken moet toch na mijn vakantie in het begin van oktober geholpen worden door aanvullend nog drie tot vier liter invertsuiker te voeren. Op Zuid-Beveland (Zeeland) waar ik woon, lukt het mijn bijen ieder jaar weer om dat allemaal nog in te dikken en verzegeld op te slaan in de raten. Uiteindelijk beschikt elk van mijn volken over voldoende (ruim 10 kg) suiker." Elders in het land is dat late tijdstip van invoeren riskant, omdat het weer in die periode vaak te koud is en de bijen het water niet meer voldoende verdampt krijgen. Maar vóór de honingkeuring van de vereniging in oktober, ben ik klaar.

Laat stuifmeelramen in het volk

Van volken op twee bakken halen wij

IJsazijn verdampen op toren van bakken met ramen waarin sommige raten zijn bebroed (Foto: Henk van der Scheer)

gewoonlijk de kantramen uit de onderbak en vervangen die door sluitblokken. Dat voorkomt beschimmelings in de winter al is de kans daarop tegenwoordig kleiner dan vroeger toen de bodem van de kasten meestal niet van gaas was. Zit er in die kantramen veel stuifmeel dan laten we die in het volk hangen en nemen we er twee andere uit die oud (donker gekleurd) zijn en/of slecht uitgebouwd. De raat daarvan kan worden omgesmolten en gerecycled tot kunstraat. Dat stuifmeel/bijenbrood in het volk laten is van belang in het vroege voorjaar. De koningin begint na een broedstop al weer te leggen als er

Lijstje met werkzaamheden:

1. In september zorgt u dat u de inwintering afrondt en dat de volken over voldoende voer beschikken: minimaal 10 kg suiker per volk.
2. Uitgebouwde raten bewaren in een toren van bakken. Ramen met bebroede raten behandelen met ijsazijn.
3. Ramen die zijn schoon gestoomd (en/of afgekrabd) en gepoetst opslaan in een ruimte waar de luchtvochtigheid in de winter niet te hoog wordt.

Benodigdheden:

- De gebruikelijke gereedschappen.
- Voor het inwinteren van de volken: suikerwater of suikersiroop (invertsuiker), een voerbak voor elk volk.
- Voor het bewaren van raten: lege bakken, een gaasbodem, een reisraam en ijsazijn.
- Soda voor het ontsmetten van kasten en het houten frame van raampjes.

buiten nog geen bloem bloeit en dan komt het stuifmeel van pas voor de voeding van de larven en jonge bijen en natuurlijk de koningin zelf.

Bewaren van uitgebouwde raten

Onbebroede raten die u wilt bewaren slaat u op in broed- en/of honingkamers die u op elkaar stapelt. Die raten hoeft u verder niet te behandelen tegen wasmotlarven omdat die eiwitten nodig hebben voor hun groei. Wel moet u zorgen dat muizen niet bij die raten kunnen komen. Bebroede raten moet u daarentegen wel beschermen tegen parasieten, zoals wasmotten en stuifmeelmijten. Dat kan door de raten te behandelen met zwaveldamp door zwavellapjes te verbranden in een blikken bus geplaatst in een lege broedkamer bovenop de toren van kamers met bebroede raten. U sluit die af met een dekplank en deksel. Ontsmetten met ijsazijn kan ook. Plaats een aardewerk of plastic schaalje met ijsazijn op de raten. Neem geen metalen schaal, want ijsazijn is corrosief. De

bovenkant ook nu afsluiten met een dekplank en deksel. De vloeistof zal gaan verdampen en aangezien die damp zwaarder is dan lucht zakt de ontsmettende damp naar beneden. Het grote voordeel van ijsazijn is dat het naast wasmotten en stuifmeelmijten ook nosemasporen doodt. Een behandelingsduur van acht dagen is

voldoende; controleer om de twee dagen of er nog ijsazijn in het schaalje zit. Na de behandeling kan de toren van bakken met raten aan de onderkant en bovenkant worden afgesloten met een gaasbodem en een reisraam. Dat bevordert de ventilatie en verdrijft de lucht van de damp.

Muizen

In de winter is het van belang dat de vliegspleet niet hoger is dan 8 mm zodat er geen muizen binnenkomen. Eventueel plaatst u voor de vliegspleet een reep koninginnenrooster. Dat houdt de muizen, ook de kleine soorten, zeker buiten.

Repareren, schoonmaken en opruimen

Als u klaar bent met de inwintering wordt het tijd om kapotte spullen te repareren en kasten bij te werken met verf of beits die geen insecticide bevat (zie de informatie op het etiket). Maak materialen – kasten, raampjes – schoon of ontsmet ze door te schrobben met soda (natriumcarbonaat), 3 eetlepels opgelost in 10 liter warm water. Laat de gepoetste (of schoon gestoomde) raampjes snel drogen in een (verwarmde) ruimte met lage luchtvochtigheid. Bewaar ze 's winters eveneens in een 'droge' ruimte anders vindt u ze beschimmeld terug in het voorjaar. Een onverwarmde ruimte waar de luchtvochtigheid hoog kan worden in de winter is dus minder geschikt.

Kleine wasmot, larve en spinsel gemaakt tussen opgeslagen raten (Foto: Henk van der Scheer)

Klaar voor de honingkeuring (Foto: Marian van der Scheer)